

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' תולדות כ"ז חשון תשע"ח

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליון מס 569

פנינים יקרים

ואלה תולדות יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק (כה, יט) אברהם תלה זכותו ביצחק בנו ויצחק תלה באברהם אביו שהצדיקים אינם מחזיקים טובה לעצמם. לפנינו דרך ישראל דרך הצדיקים שתמיד תולים גדולתם בזכות אבותיהם (ורבותיהם) הקדושים. וזהו שאמר הכתוב אברהם הוליד את יצחק. יצחק חשב תמיד שאברהם הוליד את המעשים הטובים של יצחק. ויצחק חשב מחמת שהוא בן אברהם כלומר חנוכו ותפלותיו של אבי אברהם גרמו לי להתנהג בדרך ה'. אשריהם הצדיקים שאינם מחזיקים טובה לעצמם.

(ספרים)

בקחתו את רבקה - מפרן ארם - (כה, כ) הנה ידוע בספר יצירה (א, י) שיש בחינת אש רוח מים עפר. ומובא בספה"ק שמיסוד אר"ם היינו אש רוח מים נולד בחינת כעס גאווה ותאוה ר"ל. ומי שמכניע את בחינת אר"ם של הגוף ממשיך על עצמו בחינת אר"ם של הקדושה. וזהו פדן מלשון פודה כלומר פודה האר"ם להיותו אר"ם של הקדושה.

(אהל יוסף)

ויעתר יצחק לה' לנוכח אשתו ויעתר לו ה' וכו' (כה, כ) נראה לפרש ע"פ מה שהביא החיד"א מספר קדמון כ"י. בשעה שהלכה רבקה עם אליעזר ונתברכה מאחיה לבן שאמר אחותנו את היי לאלפי רבבה. נתכוון בתיבת רבב"ה ר"ת רבקה בת בתואל הארמי שבזכות זה תזכה להיות לאלפי רבב"ה. וכדי שלא יאמרו מברכותיו שהיא בת בתואל זכתה לבנים. לכן נתעקרה ורק בכח התפלה שהתפלל יצחק לנוכח אשתו ויעתר לו ה'...

(חומת אנך)

ויעתר יצחק לה' לנוכח אשתו כי עקרה היא ויעתר לו ה' וכו' (כה, כא) דרשו חז"ל מפני מה היו אבותינו עקרים מפני שהקב"ה מתאוה לתפילתן של צדיקים. הכוונה בזה שבכל עת שיהיו שרויים בצרה שיהיה להם בְּמָה להיוושע. לפיכך סיבב שיהיו האבות עקרים ויצטרכו לבקש שיושעו ואותה ישועה תעמוד עד סוף כל הדורות. וכן איתא בב"ר (ע, ו) נטל הקב"ה שיחתן של אבות ועשאן מפתח לגאולתן של בנים. (נחלי דבש) **ותלך לדרוש את ה'** (כה, כב) וצריך להבין מהו לשון דרשה היה צריך לכתוב לשון בקשה או תפלה. אך לשון דרשה הוא לשון חפוש והתחברות כדרשת חז"ל עד שבא ר"ע ודרש את ה' אלקיך תירא לרבות ת"ת. וזה ותלך לדרוש את ה' פירוש שהלכה לדרוש תיבת את ה' אלקיך תירא לרבות ת"ת. ואכן גילה לה שני גויים-גיים שרומז לאנטונינוס ורבנו הקדוש ששניהם היו צדיקים ובימי אנטונינוס סידר רבי את המשנה.

(אהל יוסף)

ורב יעבד צעיר (כה, כד) על האדם לעמול הרבה - מלשון רב - כדי לזכות לדעת שאינו אלא צעיר.

(אמרי קודש מסמטריסק)

ויהי עשו איש יודע ציד וכו' (כה, כו) פרש"י יודע לצוד ולרמות את אביו בפיו. איתא במדרש ואת החזיר זה אדום. לא בכדי נמשל עשו לחזיר כי כשם שהחזיר פושט את טלפיו כלפי חוץ לומר ראו כמה מהור וכשר אני. כך עשו הרשע כל תקפו ושרשו שקר ומרמה. כאשר נתבונן במקראות התורה (ויקרא יא, ד) נראה ששינתה התורה בחזיר באמרו כי מפרים פרסה הוא שאלו סימני מטהרה. מלמדנו שאצל החזיר סימן המטהרה שבו הוא סימן טומאה, וכן בעשו...

(נחלי דבש)

ויגדלו הנערים ויהי עשו איש יודע ציד איש שדה ויעקב איש תם יושב אוהלים (כה, כז) ... וזה היה ההבדל בין עשו ליעקב שהרי יצחק אבינו בטח שלא וחינך את בנו בכורו עשו לבתי המדרשות של שם ועבר. אלא שעשו נגש ללמוד עם מעשיו הרעים בלא תשובה משא"כ יעקב ראשיתו איש תם תמים במעשיו ומתוך זה יושב אוהלים לעסוק בתורה.

(צמח הצבי להר"צ סגל)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

האשק שיחת הרא"ש זיע"א פ' תולדות תשל"ב (פר זכור) פאבא ליפאס ע"א א.א.

יודע, שהרי "תכלית הידיעה - שלא נדע". ואם הוא יודע הוא יודע שצריך לשתוק, זוהי הידיעה שלו, יותר מזה הוא לא יודע.

כשיגיע הזמן שמציאות האמונה הפשוטה תהיה באתגליא, לא כמו שאנו חיים היום ששכינתא בגלותא בגלל שהיא באתכסיא ולא באתגליא. כשיגיע "כימי צאתך מארץ מצרים" ויהיה התגלות אלקי על כל העולם כולו. איננו יכולים להבין מה זה, כמה שננסה לדמות לעצמנו. ויתכן שאפילו הצדיק אמת מה שאצלו בבחינת דמיון במציאות הוי" זה לא שמץ ממה שיהיה האלקות באתגליא. באותו זמן שתהיה ההתגלות ש"יכירו וידעו כל יושבי תבל כי לך תכרע כל ברך תשבע כל לשון" יהיה כזו בחינה שמציאות המוח שלנו לא מסוגל לתפוס את זה, ואפילו הצדיק אמת לא יכול להשיג את זה. הוא יכול להשיג לפי מעשיו ולפי עבודתו, לפי ההכנעה שלו, וכפי בחינת שפלותו, ולא יותר. מה שאנו יודעים שאז כשתהיה ההתגלות על כל העולם כולו יהיה כזה אור שאפילו הרשע הגדול ביותר יקבל אור, ואפילו שהוא לא עשה כלום, זה יהיה נהמא דכיסופא, אבל כולם יקבלו אור. ומהיכן הוא יקבל את האור, מהזיו שזורח מהצדיק אמת. הצדיק אמת יורח כמו השמש בצהרים. גם אז לא נוכל להשיג את בחינת הוי", כי זה דבר שאי אפשר להבין את מהותו, רק אז נשיג שלא נרצה להבין. ההבדל בין בחינת גלות לבחינת משיח הוא, שבזמן הגלות אנו רוצים להבין ומנסים להבין ואיננו יכולים, ובזמן בחינת משיח, כשיהיה התגלות על כל העולם כולו, נוכל להבין ולא ננסה, בגלל שלא יהיה רצון, כי כל זמן שיש בחירה יש רצון

נמצא שבין הצדיק ובין הרשע הולכים באותה דרך, ושניהם נכנסים לאותו פגם, רק זה נשאר תקוע שם וזה יוצא משם. יותר מדויק שניהם נשארים תקועים שם, רק זה תופס את הקדושה וזה תופס את הטבע. מבחוץ לא יודעים על שניהם כלום, ולכן לא שייך לדעת מי צדיק אמת ומי לא רק אחרי שמסתלקים מן העולם. איננו יודעים מי הוא בלעם ומי הוא משה. על משה רבינו היתה מחלוקת של דתן ואבירם, וחשדוהו באשת איש, ולמרות שכולם ידעו שהוא הוציא את בני ישראל ממצרים וקיבל את התורה מפי הגבורה, על זה היה להם מאה אלף תירוצים שלמרות שהוא ידוע כצדיק הוא חשוד על אשת איש. וכמו כן הוא לאידך גיסא, כאשר רואים אצל האדם מעשי רשעות אי אפשר לדעת אם הוא צדיק או רשע. לשניהם (לצדיק ולרשע) יש כת שרצה אחריו ואומרת שהוא הצדיק והוא הרשע, ויש כת שרצה אחרי השני וטוענת שהוא הצדיק, כך שלעולם אי אפשר לדעת מי צדיק ומי רשע.

רק מתי שיהיה התגלות על כל העולם כולו, ו"יכירו וידעו כל יושבי תבל כי לך תכרע כל ברך תשבע כל לשון", וכולם יהיו בבחינת "חלק לעולם הבא" הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו, אז נראה למה זה התגבר ולמה זה לא התגבר. אבל עד אז, כל מה שאנו מדברים למה זה כך וזה כך אלו רק דיבורים. באותה בחינה שניהם עומדים ובאותה בחינה שניהם נופלים. למה זה כך וזה כך? את זה אנו לא יודעים. ואף אחד אינו יודע. ואם הוא יודע הוא לא אומר, ואם הוא אומר זה סימן שהוא לא יודע. ולמה זה שיודע לא אומר, כי הוא לא

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

שהיא דמיון), כולם יגיעו למציאות של תיקון השלימות. והשלימות היא בחינת אין, כמו שאמר רשב"י "ראיתי בני עליה והם מועטים" - התמעטות.

וכשיהיה דור שיהיו בו צדיקים אמיתיים כאלו אז יהיה התיקון השלם. כי אין בן דוד בא אלא בדור שכולו זכאי או כולו חייב, ואיך יהיה הדור כולו זכאי? רק דור שיש בו כאלו צדיקים שהאור שלהם זורח כמו השמש, וכמו שהשמש מאירה בצהרים כך יורח אור הצדיק אמת כשמש בצהרים, ויאיר לכל נשמה שנדחתה ונתפורה, והם ימשכו אליו כמו מגנט. אז יהיה התגלות אלקי על כל העולם. זאת אומרת שכולם יראו איך אלו שכבר נדחו ונתפזרו ואין להם כל שלימות ולא תיקון נגאלו על ידי הצדיק אמת. ומי הוא הצדיק אמת? זהו הרבש"ע בעצמו, צדיקו של עולם.

אנו מבקשים מהרבש"ע שנוכה במהרה בימינו שיהיה מחיית עמלק, זה הרי השבוע של מחיית עמלק (פרשת זכור) "מחה תמחה את זכר עמלק", וכל ישראל יהיו בבחינת מחיית עמלק, ולא יהיה כמו במלחמת עמלק "וידוי משה כבדים" שלא יכל למחות את עמלק בגלל שעם ישראל לא נלחמו למחות את עמלק שלהם, רק כל היהודים יגיעו לשלימות, ואז לא יהיה ידי משה כבדים. ואז נוכה שעמלק בעצמו ימחק, ולא ישפך עוד דם של יהודים, ויהיה שלימות לכולנו, ונאהב אחד את השני, ונגיע לאהבה ואחוה וריעות אמיתית, ונוכה לשבת אחים גם יחד.

וכשלא יהיה בחירה לא יהיה רצון. ואז יהיה "צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה". זוהי המציאות שתהיה. הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו.

אך כל זמן שכל הניצוצות שנדחו ונתפזרו אין להם את השלימות של האור של הצדיק אמת לא יכול המשיח לבוא. צריך להיות כאלו צדיקים אמיתיים שעובדים בעולם הזה בבחינת "מסרקות של ברזל", ע"י בושח בכל דבר, שיוכלו להעלות את הניצוצות של חטא עץ הדעת בכזו בחינה שיוכלו להאיר לרשע היותר גדול שכבר אין עבורו שום תיקון. הצדיק אמת מוכרח להביא לו תיקון בבחינת גוף בכדי שיוכל להיות לו אחיזה, ויהיה שלימות הוי". זה יהיה הרוח החדשה.

אנו כולנו יכולים להגיע לזה, היות שכל אחד יכול לזכות לבחינת שלימות הוי". כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא. לכן אנו צריכים לחפש - כל אחד בשורש שלו - מי הוא הצדיק אמת שלנו. וכל אחד לפי העבודה שלו יכול למצוא מה השורש שלו בצדיק אמת. רק שזה דבר מאד קשה.

יש צדיק אמת כללי ויש צדיק אמת פרטי. הצדיק אמת הכללי זה "למעני למעני אעשה", למען הכלל, למען כל הבריאה כולה, אפילו הגויים, כמש"נ "יכירו וידעו כל יושבי תבל". רק הרשעה כולה כעשן תכלה כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ, דהיינו הדמיון עצמו שאין לו אחיזה לעבודה, ההיפך של הקדושה, לזה יהיה כליה. אך מעבר לזה כל אחד יגיע לתיקון שלו מה שנשאר בו בחינה של מציאות שהרבש"ע ברא את מהות העולם (לא הקליפה

המשך פנינים יקרים

ויעקב איש תם יושב אהלים (כה, כז) יעקב שמעשיו תמימים ושלמים זכה ליישב ולהמתיק שם אלקים, אהלים אותיות אלקים. ובוזה המתיק הגבורות. כי יעקב תכלית הבריאה. (ע"פ השלה"ק)

ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו (כה, כח) רבים עמדו על אהבה זו מה טובה, הענין בזה שאילו היה יודע יצחק האמת שעשו בנו יצא לתרבות רעה ואינו ראוי לברכה, היה מתעצב אל לבו מאוד. וכיון שאין שכינה שורה מתוך עצבות היתה השכינה מסתלקת הימנו ואז היה מברך ליעקב מתוך עצבות בלא השראת השכינה. רצה מסבב הסיבות שיתברך יעקב מתוך שמחה. (דרשות הר"ן)

וירח את ריח בגדיו ויברכהו וכו' (כו, כז) פרש"י מלמד שנכנס עמו ריח גן עדן. וצריך להבין הרי הבגדים היו בגדי עשו (כו, טו) וכיצד יתכן שדבק בה ריח גן עדן? ויש לומר שיש בכח הצדיק להשפיע שפע של קדושה וטהרה על כל הסובבים אותו. על כן כשלבש יעקב את הבגדים השפיע בהם רוח טהרה ועי"כ דבק בהם גן עדן. (שבחו אהובים)

ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ (כו, כח) ליעקב אמר מטל השמים ומשמני הארץ לעשו אמר הנה משמני הארץ יהיה מושביך (שם כט) כל זאת משום שיעקב כל מעינו בלתי לה' לבדו לכן ברכתו בשם ה' וברכת טל השמים קודמת לברכת משמני הארץ. אולם עשו שכל כך להוט אחר הגשמיים לכן קדמה הברכה על משמני הארץ ולפי שכל קנינו העוה"ז מאן דכר שמיה דקודשא בריך הוא בברכתו של רשע כמותו. כך שגם הברכות באים לפי בחירתו...

וישא עשו קולו ויבך (כו, לח) רק לאחר שבכה עשו ברכו יצחק כי שערי דמעות לא ננעלו אצל כל אחד ובכל מצב. (שפתי צדיק מפליץ)

והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה (כה, יב) אם האדם שפל בעיני עצמו שהוא מוצב ארצה אזי וראשו מגיע השמימה. הריהו באמת גדול בשמים. הוה"ק מאן דהוא זעיר הוא רב. והוא זוכה לירי כך שיהיה והנה ה' נדבר עליו שתהא שכינה שרויה עליו כמאמר הכתוב אשכון את דכא. (אורח חיים)

והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה (כה, יב) סולם גמטריה ממון. הכתוב אומר והנה סולם מוצב ארצה דהיינו הממון שהוא דבר גשמי וארצי בכל זאת ראשו מגיע השמימה שניתן להעלות את הממון להיותו שמיימי כאשר על ידי הממון עוסק בצדקה וחסד...

ויפגע במקום וכו' (כה, יא) כל תפלתו של יעקב לא היה מכון אלא עבור המקום ב"ה - כלומר על צער גלות השכינה. (נעם אלימלך)

והנה ה' נצב עליו וכו' (כה, יג) אין והנה אלא לשון שמחה, השמחה הגדולה הוא שגם בגלות ה' נצב עליו... (זרע קודש מרופשיץ)

הפעם אודה את ה' (כט, לה) מאחר שזכתה לאה ללדת את יהודה-שורש מלכות ישראל אמרה אין זה כלל בזכותי אלא הכל מחסדי ה' והפעם אודה את ה'.

ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלקים (לכ, ב) מכיון שיעקב הלך בדרך הרצויה גם המלאכים שהם במדת הדין - מלשון אלקים, פגעו בו ובקשו רחמים על יעקב אבינו. (רבי מנחם מנדל מקוצק)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים

פ.ס: 5325477 - 02 5829688 02

ת.ד. 5080 ירושלים 91050

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

